

Tatbestände des § 199 d. St.-G. (190, 204). — Justizorganisation in Galizien. — Hirschman Emil: Über das Gesetz v. 15. V. 19, betreffend die Errichtung von Betriebsräten und die Vollzugsanweisung vom 27. VI. 19, über die Wahl der Betriebsräte (204). — Dr. Scharfmesser Heinrich: Lebensmittelkartenbetrug (204). — Dr. Höfler Rudolf: Wichtige Neuerungen auf dem Gebiete des Militärstrafverfahrens (215). — Příklad zákonodárství v něm. Rakousku, denní a stavovské otázky, literatura, praktické případy. —

Juristische Blätter. Neubauer Rudolf: Gerechtigkeit (225). — Dr. Scharfmesser Heinrich: Revision der Ausgleichsordnung (230). — Guttman Heinrich: Zivilprozess und Exekution vor 20 Jahren (233, 249). — Korrespondenzen (Aussprüche des Mietamtes über die Zulässigkeit einer Zinserhöhung sind Ermessenssache (235). — Dr. Scherberlechner Julius: Über die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand (241, 259). — Dr. Wahle Karl: Zur Auslegung des Unterhaltsbeitragsgesetzes (244). — Dr. Langer Julius: Wege und Ziele der Beschaffung des Auslandskredites zum Warenimport (245). — Dr. Grünzweig Siegmund: Das Teilnahmerecht des Eigentümers an dem Exekutionserlöse (247). — Dr. Ofner Julius: Der Antrag Popp über das Eherecht (257). — Zur Sozialisierung der Rechtspflege (258, 275). — Dr. Weinberger Otto: Sachliche Zuständigkeit zu Klagen auf Schadenersatz wegen Todes oder Körperverletzung von Reisenden zur See (266). — Neubauer Rudolf: Juristisches zum Friedensvertrag (273). — Dr. Schöndorf Friedrich: Bierlieferungsvertrag und einseitige Preiserhöhung (278). — JUC. Bäcker Fritz: Die technischen Mängel des neuen tschechoslowakischen Ehegesetzes (281). — Literatura, praktické případy atd. —

Zentralblatt für juristische Praxis. Schöndorf Friedrich: Aus der Praxis des Obersten Gerichtshofes. (IV. Verwirkung der Vertragsstrafe durch Verehelichung der Schauspielerin?) (337). — V. Teilung des Schadens des Dienstnehmers bei widerspruchsloser Befolgung eines Auftrages des Dienstgebers? (342). — Dr. Kraus Rudolf: Zur Anwendung der Lehre von der Schuldübernahme. (III. Schuldübernahme von Hypotheken.) (347). — Übergang der Schulden bei Übernahme eines Geschäftes oder Vermögens (352). — V. Schuldübernahme mit Novationsverwirkung (355). — Praktické případy, směs. —rcn—

Judikatura.

(Pořádá J. Purcner.)

Praktické případy.

Lhůta k odpůrcí žalobě se prodlužuje jen za podmínek § 33. odp. zákona.

R. P., dřívější vlastník domu č. 139 vl. č. 673 a pozemků vl. č. 872 a 831, vesměs v Jundrově, prodal nemovitosti tyto kupní smlouvou ze dne 7. května 1913 K. a A. P. (svému synu a snaše), žalovaným za 4000 K. Tito převzali na srážku kupní ceny knihovni a neknihovni dluhy R. P. v úhrnné výši 3698 K 59 h, takže zůsal nedoplatek 301 K 41 h.

R. P. byl však ještě V. S. dlužen ze směnečního platebního příkazu z 6. března 1914, Cw 531/14, na 50 K s 6% úrokem od 18. prosince 1913 a útratami 9 K 78 h, a z rozsudku okr. s. B. ze dne 23. března 1914, č. j. Cw 216/14, na 38 K s 5% úroky od 6. března 1914 a útratami 13 K 72 h.

Pro obě pohledávky byly vedeny exekuce, které byly dle vyrozumění, ze dne 26. března 1914, resp. 22. dubna 1914 bezvýsledny.

Také exekuce na pachtovní práva R. P., jež byly povoleny 2. května 1914, resp. 6. května 1914, neměly úspěchu, právě tak jako exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky R. P. více méně 300 K proti žalovaným, provedené v červnu 1914.

Útraty exekuce při pohledávce oné činily 7 K 08 h, 1 K 95 h, 7 K 38 h a 7 K 28 h; při této 6 K 18 h, 95 haléřů, 8 K 58 h a 6 K 68 h a 16 K 78 h.

V. S. naříká žalobou zmíněnou smlouvu kupní tvrdě, že R. P. v době prodeje svých realit věděl o pohledávkách žalobcových, poněvadž byl právě v tu dobu o zaplacení jich upomínán. Prodejem tím zbavil se všeho svého majetku a nepostaral se o to, aby žalobce byl uspokojen, zřejmě v úmyslu, aby byl tento zkrácen. Žalovaní K. a A. P. o tomto jeho úmyslu věděli, poněvadž před kupem je žalobce na existenci svých pohledávek upozornil. Ony reality byly prodány pod skutečnou cenou, která obnáší 6000 K, za který obnos R. P. je před kupem různým lidem ke koupi nabízel.

O svém úmyslu, odporovati onomu kupu, uvědomil žalobce včas žalované a navrhl, že kupní smlouva ze 7./V. 1913, kterou žalovaní od R. P. koupili dům č. 139, knih. vl. č. 673, pozemek čís. 20/12, knih. vložka 831, a pozemek čís. 19/16, knih. vl. 872, za 4000 K, jest vůči vykonatelným pohledávkám žalobcovým ze směnečného platebního příkazu ze dne 6. března 1914 č. j. Cw 581/14 per 50 K se 6% úroky od 18. prosince 1913, útratami soudními per 9 K 78 h, útratami exekučními per 7 K 08 h, 1 K 95 h a 7 K 38 h a 7 K 28 h a z rozsudku okr. s. B. ze dne 24. března 1914, č. j. Cw II 216/14 per 38 K s 5% úroky ode dne 6. března 1914, útratami sporu 13 K 72 h, útratami exekučními 6 K 18 h, 95 h, 8 K 58 h, 16 K 78 h a 6 K 68 h neúčinná; žalovaní manželé K. a A. P. jsou povinni trpěti, aby žalobce pro tyto své pohledávky s příslušenstvím na dům jejich č. pop. 139 kn. vl. č. 673, pozemek č. 20/12 kn. vl. 831 a pozemek č. kat. 19/16 kn. vl. vl. 872 v J. vedl exekuci nuceným zřízením práva zástavního a za tím účelem vkladem práva zástavního, po případě nucenou správou nebo dražbou.

Žalovaní namítli, že jest žaloba opožděna, poněvadž v době notifikace žalobce dobře věděl, že R. P. prazádného jmění nemá a že jakákoliv exekuce proti němu bude bezvýsledna, což bylo zřejmo z výsledků provedených shora uvedených exekucí, dále že cena oněch realit nebyla větší než 4000 K, na který obnos byly odhadnuty též v řízení pozůstalostním po M. P. v r. 1913. R. P. neměl úmyslu prodejem tím své věřitele zkrátiti, jmenovitě ne žalobce, jemuž i po prodeji tom na jeho směnečnou pohledávku splátku učinil. Dům prodával již dlouho jen proto, že měl mnoho dluhů a domek udržeti nemohl. Žalovaní o pohledávkách žalobcových nevěděli, poněvadž jim R. P. výslovně při kupu řekl, že mimo ty dluhy, které oni k placení převzali, nemá žádných jiných.

Soudce prvé stolice žalobě vyhověl z těchto důvodů:

Ze žalobního děje jest patrno, že žalobce opírá svůj odpůrčí nárok o dva důvody: jednak, že onen kup ze 7. května 1913 byl částečně bezplatným opatřením, negotium mixtum (§ 30. č. 1 odp. zák.), jednak že jde o úplatné jednání mezi blízkými příbuznými na škodu věřitelů (§ 30. č. 4 cit. zák.) V obojím směru jest odpůrčí nárok odůvodněn.

I. Dle §u 30. č. 1. cit. zák. stačí k odporovatelnosti pouze existence bezplatného opatření resp. smlouvy smíšené. Jiné podmínky mimo zachování jednorozční lhůty v úvodu tohoto paragrafu uvedené zákon nestanoví, jmenovitě netřeba v tomto případě se zabývatí otázkou, v jakém úmyslu dlužník R. P. právní jednání naříkané předsevzal, jmenovitě učinil-li je in

fraudem creditorum a zda-li spolukontrahenti o tomto jeho úmyslu měli vědomost.

Žalovaní popřeli, že jde o negotium mixtum, tvrdíce, že kupní cena 4000 odpovídala skutečnosti. V tom ohledu byl proveden důkaz znalci a pozůstalostní spisy A VIII 64/13. Dle těchto byly ony reality, o které jde, odhadnuty odhadci dne 22. března 1913 na 4000 K, leč tomuto odhadu nelze přiznati úplné důkazní moci, poněvadž jest notorické, že v pozůstalostním řízení z různých důvodů věci pozůstalostní se obvykle odhadují pod skutečnou hodnotou. Byl proto proveden důkaz znalci a ten měl za výsledek, že ti odhadli reality ty na 4320 K. Na základě tohoto znaleckého dobrozdání jest míti prokázáno, že tu skutečně o negotium mixtum jde, neboť obnos 320 K přešel do majetku žalovaných bez jakékoliv úplaty a bez jakéhokoliv důvodu.

Žalovaní sice namítali, že difference mezi kupní cenou a touto odhadní jest nepatrná, že nepadá vůbec na váhu, zvláště když se uváží, že kupitelé měli s kupem další vydání na převodních poplatcích a útratách knihovního provedení. Ale jest patrné, že tato námitka není závažná. Neboť jednak jest obvyklo téměř při všech kupech, že tyto náklady a poplatky nese kupitel a proto při dojednání kupní ceny vždy s nimi již počítá; jednak i po odečtení těchto dalších vydání zbývá v daném případě pro kupitele čistý, ničím neodůvodněný přebytek, který ze jmění dlužníka R. P. přešel bez úplaty do majetku žalovaných na škodu žalobce. Toto obohacení jest dosud v jejich rukou, jak rovněž plyne z dobrozdání znaleckého. Okolnost, že nebylo prokázáno tvrzení žalobcovy, že R. P. prodával reality ty za 6000 K, nepadá vzhledem k dobrozdání znaleckému dále na váhu.

Poněvadž tedy odpůrčí nárok žalobou uplatňovaný již dle tohoto zákonného předpisu jest odůvodněn a bezúčinnost celé kupní smlouvy v zápětí má, nebylo by třeba zkusmati, jsou-li tu podmínky odporovatelnosti i dle čísla §u 30. odp. zák., ale k vůli úplnosti jest v tom směru uvéstí toto:

II. O to, že jde o záplatnou smlouvu s blízkými příbuznými, není sporu a na žalobci jest proto, aby dokázal: a) že dužník R. P. jednal in fraudem creditorum a b), že oním kupem jeho věřitelé přišli ke škodě. Pokud jde o tyto podmínky, dlužno předem poznamenati, že netřeba zajisté, aby tu bylo více poškozených věřitelů, přes to, že zákon užívá množného čísla. Za tohoto předpokladu vyplývá již z toho, co bylo uvedeno v odstavci I., že kupní cena byla nižší než skutečná cena o 320 K a o tento obnos byli věřitelé R. P., tudíž i žalobce, poškozeni. Tento arcif jen do výše svých pohledávek s příslušenstvím.

Co se týče druhé podmínky, že totiž dlužník R. P. jednal s úmyslem, poškoditi své věřitele, dlužno v úvahu vzíti tyto okolnosti:

Jednak, že dlužník R. P. jako svědek sám doznal, že tím kupem se zbavil veškerého svého majetku a že doznal dále, že ze zbytku tržní ceny 301 K 41 h nedal pranic na uspokojení pohledávek žalobcových, jednak že o existenci těchto pohledávek nebo alespoň pohledávky směnečně dobře věděl. Když tedy dobře věděl, že dluh má a přes to se celého majetku zbavil a pranic z něho nevěnoval na zaplacení onoho dluhu, pak nemůže býti žádných pochybností o tom, že se majetku zbavil s vědomím a tedy i s úmyslem, tohoto svého věřitele poškoditi. Proto také dlužno tento jeho úmysl míti, na základě uvedených fakt, prokázaných svědkem, za prokázaný.

R. P. sice též uvedl, že měl úmysl pohledávky žalobcovy splácti v malých částkách, ale tato okolnost nepadá dále na váhu a nedokazuje imenovitě, že nejednal in fraudem creditorum, poněvadž na pohledávky žalobcovy ve skutečnosti po dobu delší než jednoho roku prázdných splátek neučinil.

Žalovaní sice se pokusili dokazovati, že R. P. toho úmyslu neměl. Na doklad toho uvedli pouze jednu okolnost, že totiž R. P. i po koupi učinil nějakou splátku na svůj dluh u žalobce. Možnost této okolnosti byla žalobcem připuštěna a i když se pokládá za prokázáno svědectvím R. P., není tím ještě dokázáno, že též nejednal in fraudem creditorum. Při oné splátce totiž šlo, jak tento svědek sám připustil, o splátku za účelem prolongace směnečného dluhu. Kdyby nebyl oné splátky učinil, byl by směnečný dlužník vydán v nebezpečí brzké žaloby a vedení exekuce, a jen o odvrácení tohoto nebezpečí mu mohlo běžeti a nikoliv o uspokojení svého věřitele, když z přebytku 301 K 41 h pranic na uspokojení to nevěnoval. I tímto jednáním tedy jenom osvědčil, ba přímo dokázal, že nejen neměl úmyslu zaplatiti, nýbrž že chtěl svého věřitele, t. j. žalobce, poškoditi.

Z řečeného jest patrné, že podmínky odpůřícího nároku i dle čísla 4. Šu 30. odp. zák. jsou dány. Tento proti nim čelící nárok mohli by žalovaní dle téhož předpisu odraziti jen důkazem, že jim v době uzavření kupu nebylo nic známo o onom úmyslu dlužníka R. P., poškoditi své věřitele. Na žalovaných bylo, aby uvedli a prokázali takové okolnosti, ze kterých by nutně musilo býti usuzováno, že vědomosti oné neměli. Žalovaní uvedli pouze jedinou takovou okolnost a to tu, že jim R. P. při kupu výslovně řekl, že nemá žádných jiných dluhů než ty, které oni převzali.

Svědék R. P. o okolnosti té byv slyšen ji výslovně popěl, tvrdě, že žalovaným nic takového neřekl. Tím celý tento důkaz padl a nemůže proto existence nevědomosti žalovaných o fraus dlužníkově býti pokládána za prokázanou.

Týž svědek sice uvedl, že žalovaní o pohledávkách žalobcových ničeho nevěděli, poněvadž on jim o nich nic neřekl. Tvrzení to není sice úplně věrohodné, alespoň pokud jde o žalovaného K. P., uvážili se, že tento se svým otcem R. P. stále žil ve společné domácnosti a jako dospělý člen domácnosti zajisté o tom věděl, kde se nakupují potřeby pro domácn. a jak si otec opatřil peníze pro nemocnou manželku (tak totiž vznikl dluh směnečný dle jeho udání). Ale i kdyby se to mělo za prokázáno, že otec synu ničeho neřekl o existenci oněch dluhů, není to taková okolnost, ze které by nutně musilo se souditi na nevěděni žalovaného ve smyslu Šu 48. odst. 2. odp. zák., neboť jest na snadě, že žalovaný a jeho manželka mohli o existenci dluhu R. P. vědomosti nabyti i způsobem jiným než sdělením se strany R. P.

Na žádný způsob nelze pouštěti se zřetele, že důkazní břemeno tíží žalované a že oni na důkaz svého nevěděni uvedli jen jednu okolnost, která se ukázala býti zcela nepravdivou, jak již shora bylo uvedeno; poněvadž jiných okolností ve svém faktickém přednesení neuvedli, nebylo ani třeba, zabývat se okolností, že jim R. P. o existenci pohledávky žalobcovy nic neřekl, neboť svědecká výpověď jen potud může býti použita jako průvodní prostředek, pokud má vztah na sporné přednesení skutkové. Proto také nemohl býti připuštěn a proveden důkaz výsledkem stran, neboť pouhé, o žádné faktum neopřené tvrzení stran, že o existenci dluhu vědomosti neměli, bylo by beze všeho důkazního obsahu.

Poněvadž tedy žalovaným důkaz jim zákonem uložený se nezdařil, trvá odpůřící nárok proti nim platně vzniklý po právu a třeba již jen zjištěti, zdali byla žaloba podána včas.

III. V té příčině je nesporno, že kup, jemuž se odporuje, byl uzavřen 7. května 1913, že žalobce žalované i R. P. 6. května 1914 uvědomil o svém úmyslu, bráti kup ten v odpor a že odpůřící žaloba byla podána 23. července 1914. Žalovaní se domnívají, že notifikace a tudíž i prodloužení lhůty odporovací se stalo neprávem, že pro ně scházal zákonný předpoklad, poněvadž žalobce již v době podání notifikace, t. j. 2. května 1914, věděl, že R. P. žádného majetku nemá a že exekuce, proti němu bude bez-

výsledná. S touto námitkou nebylo by vlastně ani třeba se zabývatí, poněvadž žalovaní neuvedli žádných skutkových okolností, ze kterých by na ono vědění žalobcovo nutně souditi se musilo a odvolali se jen na exekuční spisy, v žalobě citované. Přes to však buď i tato otázka přezkoumána.

Notifikací může si žalobce prodloužiti lhůtu k podání odpůrčí žaloby jen za podmínek v §u 33. odp. z. uvedených. Podmínky ty jsou čtyři: a) žalobce nemá exekuční titul; b) anebo nevyšla dosud na jeho platební neschopnost dlužníkova; c) notifikace se musí státi v jednoroční lhůtě a d) v době notifikace platební neschopnost dlužníkova musila tu již být. O podmínku a) se dále v daném případě nejedná. Že tu byla i podmínka d) plyne ze svědecké výpovědi R. P., který potvrdil, že prodejem ze dne 7. května 1913 se veškerého svého majetku zbavil. Podmínka c) jest patrna ze spisů a může se tedy jednatí jen o podmínku b). V této podmínce se žádá, aby věřitel měl na základě objektivních fakt jistotu (bevor »sich herausstellt«) o platební neschopnosti dlužníkově. Objektivní situace pro věřitele poznatelná musí tedy býti taková, že jest z ní patrnó, že dlužník nemůže platiti. Poznání to může věřitel čerpati na příklad z okolností, že exekuce jinými věřiteli vedené, zůstaly bez výsledku a že nikomu není nic známo o existenci nějakého exekvovatelného jmění dlužníkova. Pouze subjektivní domnění věřitelovo, že snad exekuce nebudě mítí úspěch, nestačí, jak z citovaného doslovu zákona jest patrnó. Zkoumáme-li, měl-li v daném případě žalobce jistotu o platební neschopnosti R. P., když o notifikaci žádal, pak vidíme z exekučních spisů, jichž se žalovaní sami dovolávají, že tomu tak nebylo.

Z exekučních spisů E VII 1226 a 1180/14 ve skutkové povaze uvedených vyplývá, že žalobce počátkem května 1914, kdy o notifikaci žádal, vedl ještě exekuci na pachtovní práva R. P. Tento sám jako svědek připustil, že zbytku kupní ceny 301 K 41 h použil z části na zařízení hostinské živnosti, pro žalobce byla tedy v době notifikace objektivní situace ta, že se musil domnívati, že tu ještě jest zdroj majetkový pro uspokojení jeho pohledávek dostatečný, t. j. pachtovní práva R. P. a to tím spíše, že živnostenský rejstřík není veřejný (§ 145. živn. řád) a žalobce proto nemohl se přesvědčiti bezpečně, že R. P. pachtýřem hostince není. Na váhu padá dále i ta okolnost, že se žalobce domníval, že zbytek kupní ceny 301 K 41 h dosud není zaplacen (svědectví M. S.) přes to, že z kupní smlouvy vycházelo na jevo, že byl již odkvitován.

Odvolání žalovaných vyhověl odvolací soud z těchto

důvodů:

Žalobce bere v odpor kupní smlouvu ze dne 7. května 1913 mezi R. P. a žalovanými dojednanou z důvodů § 30. čís. 1 a 4 odpůrčího zákona ze dne 16. března 1884 čís. 36 zák. ř. Žalobce nepodal žalobu v jednoroční lhůtě v § 30. odpůrčího zák. předepsané, uvědomil však včas žalované o svém úmyslu, kupní smlouvě odporovati. Toto sdělení může však lhůtu ku podání žaloby prodloužiti jen, jsou-li tu podmínky v §u 33. odpůrčího zák. uvedené. Jedna z těchto podmínek jest, že uvědomění se státi musí ještě než se objeví, že exekuce do jmění dlužníkova nevedla aneb nepovede k úplnému uspokojení věřitele. V přítomném případě věděl žalobce již před podáním uvedeného sdělení pokud se týče před uplynutím jednoroční lhůty §u 30. odpůrčího zák., že dlužník ani movitého, ani nemovitého jmění nemá; neboť byl vyrozuměn okresního soudu Brno-okolí ze dne 26. března 1914 čís. E VII 769/14/2, resp. ze dne 22. dubna 1914 E VII 978/14/2 o tom zpraven, že povolená mobilární exekuce zůstala bezvýslednou. Žalobci na to ještě usnesením ze dne 2. května 1914 Cw 581/14/3, resp. 6. května 1914 č. E VII 1180/14/1 povolena byla exekuce zabavením pachtovních práv R. P. a usnesením ze dne 4. června 1914 č. C 581/14/4,

resp. 6. června 1914 č. E VII 1487/14/1 exekuce zabavením a přikázáním k vybrání nedoplatku kupní ceny R. P. v obnosu kolem 300 K proti žalovaným z kupní smlouvy ze dne 7. května 1913 příslušíci. Avšak zjištěním bezvýslednosti mobilární exekuce bylo již podmínkám v §u 33. odpůřícího zákona uvedeným úplně vyhověno a žalobce mohl ihned odpůřící žalobu podati. Že žalobce ještě uvedeně dvě další a jak se ukázalo, bezvýsledné exekuce vedl, nemůže býti důvodem pro prodloužení lhůty v §u 30. odst. 1. odpůřícího zákona ustanovené, poněvadž by jinak každý věřitel vedením bezvýsledných exekucí lhůtu ku podání odpůřící žaloby si libovolně prodloužit mohl. Žalobce ostatně v přítomném případě mohl předvídati, že zahájené pozdější dvě exekuce budou sotva míti výsledek, neboť žalobce sám připouští, že mu R. P. v prosinci 1913 řekl, že mu žalovaní za domek již nic nedluží; totéž mohl z kupní smlouvy, ve které zbytek kupní ceny odkvítaván jest, souditi. Co se týče zabavení pachtovních práv nebylo těžko pro žalobce, aby si dotazem u pronajímatelů jistotu opatřil, zdali R. P. skutečně pachtýřem hostince jest. Byl-li tedy žalobce v tomto ohledu v nějakém omylu, zavinil tento omyl sám.

Odpůřící žaloba nebyla proto včas podána a bylo jí již z toho důvodu zamítnouti.

Avšak i co se týče moritorní stránky sporu jest odvolání žalovaných odůvodněno.

První soudce měl za to, že žalobce kupní smlouvu ze dne 7. května 1913 na základě §u 30. č. 1 odpůřícího zákona nařikati může, ježto pravá cena prodané nemovitosti jest 4320 K, že běží tudíž o právní jednání, které v sobě zahrnuje bezplatné opatření dlužníkovu.

Odvolatelům dlužno však v tom přisvědčiti, že soud první stolice neoceníl správně výsledek provedeného důkazu znaleckého týkající se ceny prodaných nemovitostí. Znalci ovšem ocenili dům s pozemky na 4320 K, avšak rozdíl mezi tímto obnosem a kupní cenou jest poměrně nepatrný a dlužno uvážiti, že v tomto případě cenu s úplnou přesností zjistiti nelze; skutečně také během projednání pozůstalosti po M. P. byla polovice prodaných nemovitostí od místních znalců na 2000 K oceněna. Stává se ovšem, že odhady během projednání pozůstalosti provedené bývají někdy nižší, avšak nelze tvrditi, že kupní cena 4000 K odpovídá ceně prodaných nemovitostí. Proto nelze přisvědčiti náhledu soudu první stolice, že v tomto případě běží o negotium mixtum.

Mimo to však dlužno uvážiti, že k pojmu neúplatného jednání též patří, že si ten, co je předsevezme, si toho vědom jest, že věc bezúplatně přenechává; o nařikatelnosti kupní smlouvy dalo by se proto jen mluvit, kdyby R. P. své nemovitosti byl vědomně prodal pod cenou. V tomto směru důkaz proveden nebyl. Ježto však, jak žalobce sám uvádí R. P. měl mnoho dluhů, dlužno naopak za to míti, že mu na tom záleželo, aby dostal kupní cenu co nejvyšší a že považoval obnos 4000 K za cenu místním a časovým poměrům odpovídající. Žalobce nemůže tudíž kupní smlouvě z důvodu §u 30. č. 1 odp. zák. odporovati.

První soudce považoval odpůřící žalobu též vzhledem k ustanovení § 30. č. 4 odp. zák. za odvodněnou, ježto měl za dokázáno, že R. P. tím, nemovitosti pod cenou prodal, věřitele poškodil a že též úmysl měl, své věřitele poškoditi, ježto prý se celého majetku zbavil a nic na zaplacení pohledávky žalobcovi nevěnoval, ačkoliv o tomto dluhu věděl. Avšak odvolatelé i v tomto ohledu právem vytýkají rozsudku první stolice nesprávné ocenění důkazů. Neboť žalobce sám uvedl, že žalovaní na srážku kupní ceny převzali k zaplacení dluhy R. P. v obnosu 3698 K 59 h a nelze si mysliti, že by R. P. právě pohledávky žalobcovy poměrně nepatrné zaplatiti nemínil, a to tím méně, aniž, jak dokázáno jest jeho výpovědí, ještě po kupu v měsíci červnu 1913 žalobci na směnečný dluh něco zaplatil.

Soud první stolice vyslovil sice pochybnost, zdali může svědku R. P. v tomto ohledu věřiti, avšak soud odvolací zjistil pravdivost tohoto tvrzení. neshledav příčiny, proč by se tomuto svědkovi věřiti nemělo, a to tím méně, anž, jak rozsudek první stolice praví, žalobce sám možnost připustil, že mu R. P. po řečené smlouvě něco splatil. Z tohoto jednání R. P. však vysvítá, že R. P. při prodeji svých nemovitostí neměl úmyslu, svoje věřitele, zejména žalobce, zkrátiti.

Neprávem soudí první soudce z té okolnosti, že R. P. žalobci po uzavření kupní smlouvy částku na jeho nynější pohledávku zaplatil, že neměl úmyslu, žalobci jeho pohledávku zaplatiti, nýbrž že chtěl tím dosáhnouti pouze prodloužení směnky ku škodě žalobce. Naopak dlužno z oně okolností dovozovati, že R. P. měl dobrou vůli, dluh u žalobce splácti; neboť pak-li, jak žalobce sám tvrdí, oním prodejem se zbavil veškerého svého majetku, nemělo pro něj prodloužení směnky významu, jelikož mu vedení exekuce škoditi nemohlo.

Odvolací soud dospěl tudíž k přesvědčení, že R. P. při prodeji svých nemovitostí neměl úmyslu žalobce zkrátiti. Je-li tomu tak, pak nemohl žalovaným takový úmysl R. P. býti znám a proto není tu podmínek nařikatelnosti smlouvy ani co do důvodů §u 30. č. 4. odp. zák.

Bylo proto, vyhovujíc odvolání žalovaných, žalobu zamítnouti.
(Rozh. zem. s. v Brně ze dne 16. května 1919, Bc II 59/19.)

—rcn—

Jsmo s Německem ve stavu válečném?

Ve sporu žalující firmy Rudolf Zschaler, parní pila v Postelovicích u Šandavy vSasku, proti filiálce Pražské úvěrní banky v Olomouci o dodání dříví a zaplacení úroků navrženo bylo žalovatelnou stranou přerušeni řízení a návrh ten odůvodnila žalovaná firma takto:

Jest notorické, že dne 18. října prohlášen byl samostatný československý stát, jenž uznán byl od ententy za jejího spolčence a za stranu vedoucí válku po jejím boku proti Německé říši. Následkem toho jest strana žalující, firma Rudolf Zschaler, parní pila v Postelovicích u Šandavy v Sasku příslušníkem státu nám nepřátelského, s nímž nalézáme se v poměru válečném a proto nepřislúší straně žalující jus standi in judicio, leda že by prokázal, že i příslušníkům státu československého od prohlášení jeho samostatnosti dovoleno jest v říši Německé domáhati se pomocí řádných soudů.

Dokud tento důkaz strana žalující neprovede, nelze ve sporu pokračovati.

Krajský soud v Olomouci, co soud processní, návrhu tomu vyhověl u důvodů v návrhu uvedených a dle §u 162. c. ř. s. řízení přerušil. Žalující firma však do usnesení tohoto podala rekurs a vrchní zemský soud v Brně rekursu tomu vyhověl, poněvadž první soud nezavedl dle §u 162 odst. 2. c. ř. s. před rozhodnutím šetření objasnění potřebná a uložil krajskému soudu v Olomouci, aby po dotazech na příslušných úředních místech ve věci samé znova rozhodl. Na základě vykonaných šetření, zamítla pak první stolice návrh na přerušeni řízení z následujících důvodů:

Jest nesporno, že československý stát byl čtyřdohodou uznán za spolčence a že jest ho pokládati za stát, který na jejich straně s Německem vede válku. Tím však není ještě nikterak zjištěno, že mezi československým státem a Německem byl přivoděn válečný stav a že žalující strana jest od styku se soudem processním odloučena.

Bylo proto zavedeno šetření k objasnění potřebné a obzvláště dotaz činěn u příslušných ústředních úradů, zda příslušníky Německa jest pokládati za příslušníky nepřátelského státu a je-li tomu tak, zda jsou v česko-

slovenském státě procesně nezpůsobili či ne a konečně, zdali styk mezi Saskem a Olomoucí jest zastaven.

Ze šetření vysly následující okolnosti na jevo:

Ministerstvo spravednosti v Praze sdělilo, že není dosud případu, že by příslušníkům státu československého byla odepřena právní ochrana před řádnými soudy v Německu a není proto toho času důvodu, proč by příslušníkům říše Německé na základě práva odvety u zdejších soudů právní ochrana měla býti odepírána.

Ministerstvo pošt a telegrařů sdělilo, že poštovní doprava se Saskem jest možná. Pouze dobírky nejsou dovoleny.

Riditelství československých státních drah v Brně oznámilo, že po 10. březnu t. r. doprava osob a zboží do Saska za jistých podmínek bude zase uvolněna.

Konečně sdělil zahraniční odbor ministerského presidia, že možno jest všechna soudní žádání do německé říše dodatí cestou diplomatickou prostřednictvím ministerstva spravednosti v Praze.

Vzhledem na výsledek tohoto šetření, není pochybnosti, že návrh žalující strany na přerušeni řízení jest jest neodůvodněný, pročez jej bylo zamítnouti.*)

Dr. Ambros.

*) Případ tento řeší podle našeho soudu dotčenou otázku správně. Slyšime-li nyní často, že od počátku světové války byl český národ zdrcující většinou na straně dohodových mocností, a od státoprávního převratu ze dne 28. října 1918 a dosažené jim politické samostatnosti státu československého, že stát ten jest oficielním spojencem dohody, jest toto tvrzení sice beze sporu správné, avšak toliko ze stanoviska politického. Zcela jinak má se věc, uvažujeme-li o ní juristicky, t. i. s hlediska právního řádu naší republiky a práva mezinárodního. Tu nelze především přehlédnouti, že český národ se státoprávně a mezinárodně konstituoval teprve dnem 28. října 1919 — konstituování toto do dnes není ještě dokonáno — že tedy před tímto dnem nebyl možný žádný právní (mezinárodní) vztah jeho k jiným státům, a že po tomto okamžiku až do dnešního dne povolání činitelé nového státu neučinili žádného právnícky závazného prohlášení, které by mohlo mezinárodně určovati poměr jeho k válčícím stranám. Podle § 10. lit. d) prozatímní ústavy státu československého prezident republiky »vypovídá podle usnesení Národního shromáždění válku a předkládá mu sjednaný mír ke schválení«; ani to ani ono se dosud nestalo. Mělo-li by se tudíž tvrditi, že republika Československé nachází se ve válečném stavu s Německem, Rakouskem, Tureckem a Bulharskem, bylo by nutno tvrditi, že se přímo narodila ve stavu válečném. Ovšem, jako pouhý objekt (předmět) zajisté jest následkem stavu válečného; avšak jako samostatný subjekt mezinárodní nemohla při vzniku svém býti účastna válečných poměrů, leda že bychom chtěli tvrditi, že každý nově vzniknuvší stát je po tak dlouho v nepřátelském (válečném) poměru se všemi ostatními státy, než s nimi výslovně uzavře mír! Z nesporného politického spojení republiky československé se státy dohodovými nelze pak zajisté usuzovati, že by stát náš byl se všemi státy, jež se nacházejí ve válečném stavu s dohodou, eo ipso též ve stavu válečném.

Nejpádnější důvod proti názoru, že by naše republika byla mezinárodně (t. j. dle norem mezinárodního práva) ve válečném stavu s bývalým blokem t. zv. ústředních velmocí, nalézáme však v jejím právním řádu. Podle článku II. prvního našeho ústavního zákona (ze dne 28. října 1918) »veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti«. Podle tohoto ustanovení — jež ovšem nelze bráti doslovně, poněvadž zajisté nezůstaly veškeré tyto normy bez výjimky v platnosti — platí na př. t. zv. odvetné právní normy na poli živnosten-

O námitkách podaných proti mimosoudní výpovědi ze smlouvy služební, podle níž zaměstnanci příslušelo užívání bytu, nelze zahájit řízení ve smyslu § 571 a násl. c. ř. s.

Dopisem ze dne 4. února t. r. sdělila dozorčí rada firmy J. a spol. s J. V., že mu dává čtvrtletní výpověď z místností jím v závodě řy. používaných a vyzvala ho, aby je nejdéle do termínu květnového 1919 vyklidil, a jí odevzdal, případně v zákonné osmidenní lhůtě proti výpovědi této námitky podal. To učinil J. V. dne 9. února u okresního soudu v Z. uplatňuje v podaných námitkách, že dle společenské smlouvy ze dne 30. dubna 1918 náleží byt do jeho služebních požitků, které mu ze smlouvy té přísluší jako říditeli a jednateli firmy J. a spol. a že tato není oprávněna mu odejímatí byt a z něho jej vypovídati, dokud nebude právoplatně zrušen jeho smluvní poměr k firmě jako ředitele a jednatele.

O námitkách jednáno bylo v řízení nájemním ve smyslu §§ 571 až 575 c. ř. s. a byly prvním soudem zamítnuty z těchto

důvodů:

Vypovídaný podal proti mimosoudní výpovědi námitky podle § 556. c. ř. s. a bylo proto o nich zahájití spor podle § 571. c. ř. s. a stranu vypovídací pokládáti za žalující. Ze znění dotčeného vypovídacího dopisu ve spojení s ustanovením smlouvy společenské plyne, že tu neběží o žádnou věc nájemní, ohledně níž jedině platí řízení podle §. 560. c. ř. s., nýbrž o věc námezdní. Žalovaný nebyl nájemcem u žalobkyně, nýbrž jejím zřízcením a byt mu poskytovaný byl součástí jeho mzdových požitků. Správný jest proto názor strany žalující, že nebyly tu vůbec na

sko-právní ochrany, jež vydalo bývalé Rakousko proti dohodovým státům, *stricto sensu* pro nás dále. Avšak i kdybychom řekli, že tyto a podobné normy neplatí již pro nový stát československý, přece byl by očividně nesprávný názor, jež by chtěl tvrdit, že na místo těchto norem vstoupily ipso facto jiné, obsahově přímo protichůdné normy, tak na př., že příslušníkům bývalých ústředních států nepřísluší u nás jus standi in judicio.

Ze všeho toho plyne, že stát náš při vzniku svém nenalézal se ve válečném stavu se žádným jiným státem. Jest jej sice pro obor vnitrostátní — t. j. co do platnosti zákonných a jiných norem a soukromých právních smluv — pokládáti za dědice bývalé říše Rakousko-Uherské, válečný stav od něj však nezdědil a zdědití nemohl. Ani s Maďarskem není ve válečném stavu, ne snad pro nedostatek formálního vypovězení války (dle mezinárodního práva není toho vždy třeba), nýbrž proto, že Maďarsko samo není ještě samostatným, mezinárodně uznaným státem, jež by mohl vésti válku.

Svůj pevný politický tvar a mezinárodní právní základ obdrží všechny na území bývalé říše Rakousko-Uherské vzniklé nové státy teprve mírovou smlouvou. Tato smlouva bude pro ně svrchovaným normotvorným pramenem a určí zejména, pokud a do jakých hranic budou v právním smyslu dědicí zaniklé říše. Smlouva ta, poněvadž je svrchovaným zdrojem normotvorným, nemůže na žádný způsob páchatí bezprávní právní, nanejvýše po případě morální. Neboť ona bude stanoviti práva a závazky dle normového souboru ethického, nikoliv právního. Proto nemá na př. smyslu, přiti se o to, jsou-li nové státy právní dědicí válečných dluhů starého Rakouska. Ne dle právních norem, nýbrž dle mravních bude mírová smlouva rozdělití dotčené závazky. O tom pak, komu tyto závazky přísluší, hledíme-li na celou otázku se stanoviska mravního, nemůže býti sporu.

Weyr.

místě námitky podle řízení nájemního a když byly podány, že nutno je zamítnouti. Na věci nemění se ničeho, že stylisace výpovědního dopisu je podobná výpovědi nájemní; rozhoduje podstata věci. Žalovaný mohl se hájiti proti takové výpovědi vždy žalobou určovací s petitem, že výpověď mu daná není odůvodněna. I kdyby však ničeho nebyl zařídil, nemohla výpověď svrchu uvedená jako nájemní nabýti mocí práva a státi se titulem exekucním. Stačil též pouhý doporučený dopis, že daná výpověď se nepřijímá.

Odvolací soud odvolání žalované strany vyhověl rozsudek I. stolice změnil v ten smysl, že mimosoudní výpověď prohlásil za bezúčinnou s tímto

odůvodněním:

Odvolacím důvodům žalované strany nelze upříti oprávněnosti. Jde především o to, zda žalující stranou straně žalované daná mimosoudní výpověď má ve smyslu § 565/3 c. ř. s. účinek soudní výpovědi, tedy zda by podle této mimosoudní výpovědi jako řádného exekucního titulu exekucní vyklizení soudem povoleno býti musilo. Aby tomu tak bylo, musí míti mimosoudní výpověď náležitosti § 562., odst. 2., c. ř. s. a musí také vyhovoovati předpisu § 565 c. ř. s., tedy musí dbáti lhůt §§ 563 a 564 c. ř. s. a musí dále doba, kdy byla doručena, býti doložena listinami schopnými důkazu ve smyslu §§ 292 a 294 c. ř. s. Odvolací soud, zkoumajе tuto žalovanou stranou v prvopise předloženou výpověď, jejíž pravost byla uznána, shledal, že zplna vyhovuje předpisům shora uvedeným, a poněvadž byla žalované straně zaslána doporučeně, bylo by lze podle této mimosoudní výpovědi a poštovního poukazu rekomandovacího exekucní vyklizení povoliti, což ostatně žalovaná strana nepřimo sama uznala, poněvadž včasným podáním námitek proti této mimosoudní výpovědi se bránila. Ale pak straně žalované podle § 566., odst. 1. c. ř. s. skutečně nic jiného nezbývalo, než aby proti mimosoudní výpovědi podala námitky, jak to ze slova »solche« v §§ 565., odst. 3. a 566 c. ř. s. vyplývá, neboť jinak by se stala tato mimosoudní výpověď pravoplatnou (§ 573., posl. odst. c. ř. s.) a vykonatelným titulem exekucním.

Z těchto úvah plyne také, že řízení, které o námitkách proti mimosoudní výpovědi podaných bylo zahájeno, řídí se předpisy řízení nájemního a že z toho důvodu ku projednání této rozepře byl příslušným okresní soud podle § 44. č. 5. j. n.

Jiná je ovšem právní otázka, zda mimosoudní výpověď dána byla straně žalované po právu. V té příčině dlužno souhlasiti s právním názorem I. stolice, s nímž ostatně obě sporné strany svorně souhlasí, že byt poskytnutý žalobkyni žalovanému je součástí jeho mzdových požitků, že tedy jeho propůjčení nemohlo založiti nájemní poměr, že jde o poměr služební a poněvadž tento právní poměr, jehož základem je společenská smlouva ze dne 20. dubna 1918, tvoří uzavřený celek smluvní a že z něho otázka bytu odvislá od trvání služebního poměru, vytrhována býti nemůže.

Tím se v řízení před soudem první stolice ukázalo, že pro řešení tohoto celého právního poměru by okresní soud příslušným nebyl, jak to ostatně žalující stranou samou bylo sice nadhozeno, ale nebylo včasné námitkou nepřislušnosti namítáno (§§ 240. a 441. c. ř. s.) ale poněvadž to není nepřislušnost nenapravitelná (sr. §§ 83. a), b), 104. j. n.), nebylo úřední povinností soudní jí se zabývatí a jmenovitě nejde tu o zmatečnost podle § 477. č. 3. c. ř. s. To by ovšem mělo jen tenkrát důležitost, kdyby předmětem sporu byl celý poměr právní, cit. smlouvou založený a kdyby nešlo jen o otázku bydlení, nepřípustné z tohoto komplexu vytrženou. — Poněvadž se ukázalo, že mimosoudní výpověď neopírá se o právo nájemní, nýbrž o poměr služební, na jehož zrušení v tomto sporu ani žalováno ne-

bylo, jest jisto, že výpověď ta po zákonu dána nebyla a proto ji bylo prohlásiti za bezúčinnou.

Právní nedůsledností však jest, když první stolice uznávní bezúčinnost mimosoudní výpovědi a rozhodnuvši, že nejde o výpověď nájemní, námitky proti této výpovědi zamítla, výpověď samou však za bezúčinnou neprohlásila a tak této mimosoudní výpovědi ve skutečnosti účinek exekučního titulu přiznala, neboť je jisto, že by podle této mimosoudní výpovědi a rozsudku první stolice, kdyby právní moci nabyt, podle § 7. ex. ř. exekuční vyklizení vypověděného bytu povoleno býti musilo.

Proto bylo odvolání vyhověti a výpověď za bezúčinnou prohlásiti.

Nejvyšší soud rozsudky obou nižších stolic i jim předcházející nájemní řízení zrušil jako zmatečné a námitky podané proti mimosoudní výpovědi o d m í t l jako nepřipustné. Náklady sporu obou stran všech tří stolic prohlásil navzájem za zrušené.

D ů v o d y :

Řízení zahájené o námitkách proti výpovědi jest zmatečným podle § 477. č. 6. c. ř. s. Není zde žádného z případů, v nichž možno dle zákona podati u soudu námitky. Případy §§ 550. a 557. c. ř. s. zde vůbec v úvahu nepřicházejí. Scházejí tu však i podmínky pro zahájení a provedení řízení nájemního podle §§ 560., 561. a násl. c. ř. s. Taková smlouva v tomto případě uzavřena nebyla. Vzhledem k § 20. smlouvy ze dne 30. dubna 1918, podle něhož přísluší J. V. bezplatné užívání bytu a zahrady v tovarně, pak bezplatný otop a světlo, nelze pochybovati o tom, že J. V. nepoužíval bytu na základě smlouvy nájemní, nýbrž že mu příslušelo užívání bytu (bezplatné užívání § 1090 obč. z.), jakožto část odměny za jeho služební výkony jednatele firmy J. a spol., tudíž na základě smlouvy námezdní. Byla-li mu dána výpověď z tohoto bytu, není dle toho, co právě bylo řečeno, výpovědi smlouvy nájemní, nýbrž výpovědi části smlouvy námezdní. Ježto zákon dopouští odporování podáním námitek jen a výhradně proti výpovědi smlouvy nájemní a pouze taková výpověď může, byly-li proti ní podány námitky, nahraditi žalobu (§ 571., odst. 2. c. ř. s.). Nebyly námitky v tomto případě J. V. podané vůbec dle zákona přístupny a nemohly tvořiti podklad pro hájení a provedení řízení nájemního; tím méně mělo býti uznáno rozsudkem (§ 572. c. ř. s.). Jednaly-li přes to oba soudy nižších stolic o těchto námitkách v řízení nájemním, nebyl tento pořad práva vůbec přístupný, nebylo tu ani žaloby ani přístupné náhrady za ní (§ 577., odst. 2. c. ř. s.), tak aby mohlo býti zahájeno řízení sporné, a jsou důsledkem toho jak řízení tak i oba v něm vynesené rozsudky soudů nižších stolic stíženy zmatečností dle §u 447 č. 6. c. ř. s., pročež bylo rozhodnouti, jak jest svrchu uvedeno (§§ 240., 478. c. ř. s.)

Zahájení a provedení řízení dle toho zmatečného zavinily obě strany J. V. tím, že podal námitky nepřístupné a i dále setrval na svém právě mylném stanovisku, firma J. a spol. tím, že zněním dopisu ze dne 4. února 1919 zavdala svému odpůrci podnět ku podání těchto námitek. Tvzení J. V., že bylo nutno proti výpovědi brániti se podáním námitek, nelze uznati za správné, poněvadž, jak uvedeno, výpověď nebyla podána ze smlouvy nájemní, tudíž nemohla nikdy míti účinku v §§ 560, 562, 565, 568, 573 c. ř. s. § 1., č. 4. ex. ř. uvedených. Bylo proto dle §u 51 c. ř. s. náklady obou stran na řízení všech tří stolic navzájem zrušiti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. května 1919, č. j. Rv. I. 242/19-1.

R. z. s. Dr. J. Říha.

K ustanovení § 216 ex. ř. ohledně postoupených pohledávek

Zemský soud jako soud rekursní usnesl se v exekuční záležitosti vymáhající věřitelky O. Z. proti straně povinné M. J. pro 2731 K 50 h na stížnost M. H. do rozvrhového usnesení okr. soudu takto:

Rekursu se vyhovuje a naříkané usnesení prvního soudce v bodu II. č. 3 se mění v ten způsob, že se M. H. k úplnému krytí v hotovosti přikazuje:

Z pohledávky ve prospěch C. M. pod pol. č. 2 váznoucí na základě dlužního úpisu ze dne 23. listopadu 1916 per 13.500 K dle postupní listiny ze dne 23./V. 1914 převzatá pohledávka v částečném obnosu 945 K s 6% úroky z úroků vždy v obnosu per 472 K od/25. října 1913 do 26. října 1916 per 84 K 96 h, dohromady . . . 169 K 92 h
útraty 66 K
a útraty 30 K 10 h

tedy dohromady v úhrnném obnosu 1211 K 02 h

Následkem toho obdrží O. Z. na místě pod položkou č. 4 přikázané pohledávky 3441 K 84 h pouze zbytkový obnos (zbytek nejvyššího podání) 2442 K 69 h ku částečnému krytí v hotovosti.

Naproti tomu vychází na prázdkno M. H. se svou pohledávkou pod položkou 5. přikázanou.

Útraty rekursu nese stěžovatel sám.

Odůvodnění:

Prvý soudce nepřikázal pohledávku pod II., č. 3. rozvrhovacího usnesení M. H. proto, poněvadž postupní listina této pohledávky knihovně nebyla vtělena.

Avšak tohoto názoru nelze sdílet, poněvadž cessionáři zástavní pohledávky, která v pozemkové knize ještě na jméno cedentovo jest zapsána, přihlášený nárok jest přikázati, prokáže-li vykonanou cessí veřejnou aneb veřejně osvědčenou listinou (§ 9. ex. ř.).

V přítomném případě prokázal toho stěžovatel veřejně osvědčenou postupní listinou ze dne 23. května 1914 a bylo mu proto dle obsahu této cesse přihlášený nárok přikázati, při čemž byl pouze na úroky ne starší 3 let, ode dne vydražení počítaje, zřetel vzat (§ 216. posl. odst.).

Útraty rekursu nebyly přiřknuty, jelikož teprve při rozvrhování stání byly přihlášeny a dodatečně přihlášení ve smyslu §u 211. posl. odst. není přípustno.

Nejvyšší soud vyhověl dovolací stížnosti vymáhající věřitelky, zrušil naříkané usnesení zemského soudu, jakož i odstavce A II 3, 4 a 5 rozvrhového usnesení prvního soudce a nařídil exekučnímu soudu, aby v tomto rozsah obnovil rozvrhový rok a znovu se usnesl o rozvrhu ještě po ruce jsoucího zbytku nejvyššího podání, při tom však vzal též zřetel na útraty opravného řízení.

Odůvodnění:

Exekuční soudce nevzal dle bodu 3. svého rozvrhového usnesení na přihlášenou část pohledávky per 945 K s přísl. z důvodu cesse ze dne 23. května 1914 v pořadí pohledávky per 13.500 K s přísl., zajištěné zástavním právem pro C. M. pod pol. 2. a 3. na základě dlužního úpisu ze dne 23. prosince 1911 a odůvodnil to tím, že postup dílčího nároku není knihovně proveden.

Ke stížnosti M. H. prohlásil zemský soud nárok M. H. v úhrnném obnosu 1211 K 02 h za likvidní a následkem toho vyšla další věřitelka, O. Z., která by jinak byla úplně uspokojena, s částí obnosu na prázdkno.

Dovolací stížnost O. Z. do tohoto rozhodnutí vznesená jest, byť i prozatím jen ve formálním ohledu, skutečně oprávněná, ačkoli zamítací důvod byl pochybený. V tomto ohledu dlužno souhlasiti s náhledem rekursního soudu, k jehož odůvodnění bylo by ještě dodatí, že v š e o b e c n á zásada prvním soudcem formulovaná jest neudržitelná též vzhledem k §u 1394. obč. z., jakož i v další úvaze, že odmítnutí přihlášky cessionáře z toho důvodu, že převod zástavního práva není zapsán v pozemkové knize, nemohlo by sprostiti přece exekučního soudce závazku, likvidovati z moci úřední pohledávku postupitele k roku se nedostavivšího.

Je-li v této otázce stanovisko rekursního soudu správné, jest řízení v prvé stolici vadné. Ze zprávy od exekučního soudce vyžádané plyne, že písemná přihláška pohledávky M. H. nebyla O. Z. při rozvrhovém roku k vyjádření předložena. To však bylo nutné, jelikož M. H. dle stavu pozemkové knihy ve spojení s postupem ze dne 23. května 1916 předchází v pořadí O. Z., této bylo tedy poskytnouti příležitosti, aby proti nárokům jeho, po případě též proti pořadí v celku neb z části vznesla odpor (§ 213. ex. ř.). Tím by bylo bývalo též zamezeno, aby se nyní teprve v dovolací stížnosti proti úmyslu §§. 214. a 234. ex. ř. vynořovala skutková podstata, o které předchozí stolice nemohly rozhodnouti.

Příhodivší se chyba musila tedy míti v zápětí zrušení usnesení nižších soudů, usnesení prvního soudce ovšem jen v rozsahu opravným řízením vytčeném, jakož i nařízení, doplniti rozvrhový rok a usnésti se na dodatku k rozvrhu.

(Rozh. nejvyššího soudu, dne 13. února 1917, R III 12/17.) A. K.

Řízení pozůstalostní.

V pozůstalostní záležitosti F. B. vyhověl zemský soud stížnosti J. B. do usnesení okr. soudu v Ž. ze dne 27./4. 16 A 191/16/24 a naříkané usnesení změnil v ten rozum, že stěžovatele ponechal, aby pořadem práva nárok svůj na výživu podle §u 796. obč. z. do 30 dnů po právní moci usnesení uplatňovala.

Odůvodnění:

O návrhu stěžovatelky, že jí po rozumu §. 796. obč. z. přísluší výživné bez ohledu na to, má-li z vlastního jmění na výživu čili nic, nelze v řízení tomto rozhodnouti, jelikož právo toto již od testamentárních dědiců jsouc popíráno, nehledě k otázce právní, jest sporné. Zmíněný § 796. obč. z. ustanovuje, že manželi po dobu vdovství přísluší nedostávající se výživa slušná, pokud nebyla uhrážena jeho zákonným dílem dědičným nebo zaopatřením pro případ přežití vymíněným nebo posledním pořízením zařízeným. Rozhodnutí pak o tom, zda o nedostávající výživě lze tam mluvit, kde pozůstalý manžel má sám tolik majetku, že mu zcela na slušnou výživu stačí, jest podmíněno přetřásáním sporných otázek právních, ale také to závisí na zjištění skutkových okolností (stav zdravotní, schopnost výdělků, vlastní poměry majetkové atd.), což jen provedenými důkazy může býti vysvětleno a proto právem poukázal prvý soudce stěžovatelku na pořad práva. Ovšem měl jí k tomu ustanoviti také přiměřenou lhůtu, jelikož obmezení poukazu toho na lhůtu k nabytí právní moci potřebnou nevyhovuje účelu a proto byla lhůta 30 dnů stěžovatelce ustanovena.

Dovolací stížnosti J. B. nejvyšší soud nevyhověl.

Odůvodnění:

Pokud se brojí dovolacím rekursem proti usnesení, jež rozšiřuje toliko lhůtu k vznesení žaloby prvním soudcem J. B. udělenou, jest též mimořádným právním prostředkem, jemuž by mohlo býti vyhověno toliko tenkrát, když by tu bylo náležitostí §u 16. čís. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. Těchto podmínek tu však není.

Pozůstalá manželka J. B., jež jest obdařena v závěti svého manžela jako legatářka, neučinila žádného prohlášení dědičného; táž však vznesla nárok kromě na odkazy, jimiž byla obmýšlena, i na výživu po rozumu §u 796. všeob. obč. zák., kteréžto právo jest dědici popřeno. Náhled nižších soudů, že J. B. musí se domáhati tohoto nároku pořadem práva, jest správný a není ani jí vzat v odpor. Nesprávným jest však názor vdovy, že musí předcházeti vznesení žaloby jiné soudcovské rozhodnutí. Domnívát se, že má býti především v řízení nesporném nařízeno, aby byly na její žádost vyloučeny pozůstalostní pohledávky per 3.591 K 88 h a 2529 K

8½ h proti ní vznesené z inventáře, nebo nebylo-li by tomuto návrhu vyhověno, že mají býti poukázáni testamentární dědici podati žalobu určovací ve lhůtě ustanovené, že tyto pohledávky trvají po právu.

K tomu dlužno podotknouti:

Mají-li nároky na náhradu škody dědici udané (§ 98. cis. pat.) a shora číselně uvedené zůstatí v inventáři a budou-li jim odevzdány, to není J. B. oprávněna odporem zameziti; vymáhati tyto pohledávky pozůstalostní, k čemuž náleží především přihlásiti je k inventáři a dosíci jich odevzdání, jest věcí dědiců, kteří tvrdí, že nároky ty mají. O ustanovení lhůty soudem pozůstalostním za tím účelem, aby pravost těchto pohledávek byla objasněna, nemůže býti řeči. Je-li však J. B. toho názoru, že otázka, dluhuje-li pozůstalostní po F. B. obnosy dědici udané, by mohla býti prejudiciální pro její nárok na výživu (§ 796. všeob. obč. zák.), tu jí není zabráněno, chce-li se domáhati brzy tohoto nároku, použití prohlášení dědiců učiněného v řízení pozůstalostním přiměřené ve sporu.

Rovněž není zákonného ustanovení, dle něhož by byl soud pozůstalostní oprávněn uděliti vdově, aby žalobou uplatňovala sporný nárok dle §u 796. všeob. obč. zák., lhůtu, po jejíž bezvýsledném uplynutí by se mělo míti za to, že nárok ten zanikl. Toto právo pozůstalé manželky jest tak zvaný zákonný odkaz, jehož domáhati se, nepřihlížeje k promlčení, není právě tak vázáno lhůtou, jako by to nebylo myslitelné při odkazích obsažených v poslední vůli. Není také, proč by se mělo míti za to, že by usnesení nižších soudů měla jiný smysl; spíše dlužno usuzovati, že dle jejich názorů mají sloužiti ustanovení lhůt tam obsažená toliko účelům řízení, ježto dědici učinili pouze podmíněný návrh na odevzdání a že by se mohla státí nutnou obnova řízení, nepodala-li by J. B. v přiměřené době žalobu, nebo, stane-li se to, že by nezvítězila.

Při správném posouzení stavu věci nebyl nárok na výživu J. B. přihlášený, i když byl popřen a vyřízení odporu v řízení nesporném není, možné, vůbec důvodem, aby bylo řízení pozůstalostní přerušeno. Nařídily-li to však přes to nižší soudy v jakémkoliv již úmyslu a vyzvaly-li pozůstalou vdovu udělením jí lhůty, aby spor zahájila, tu postup tento její právům nijak nemůže býti na újmu.

J. B. nemá tudíž ze stanoviska zjevné protizákonnosti důvodu si stěžovati a ježto netvrdí ani rozporu se spisy, ani sběhlého zmatku, jenž ani z moci úřední nebyl shledán, slušelo její dovolací stížnost odmítnouti.

(Rozh. nejvyššího soudu ze dne 4. července 1916, R III 82/16.)

A. K.

Přehled rozhodnutí nejvyššího, správního a říšského soudu v jiných časopisech uveřejněných:

Právník = P. — Právnícké Rozhledy = P. R. — Allg. österr. Gerichtszeitung = G. Z. — Juristische Blätter = J. B. — Gerichtshalle = G. H. — Notariatszeitung = N. Z. — Jud. Suppl. = Judizielle Supplemente. — Příloha k min. věstníku = off. — Österreichisches Zentralblatt für die juristische Praxis = Z. Bl. — Österreichische Zeitschrift für Strafrecht = Z. Str. — Evidenzblatt für österreichische Gesetzgebung und Rechtsprechung = E. Bl. — Eisen. R. = Österreichische Zeitschrift für Eisenbahnrecht. — Zpr. = Zprávy spolku českých advokátů v král. Českém v Praze. — Připojená čísla znamenají ročník a stránku přísl. časop., u min. věstn. běžná čísla rozhodují a u E. Bl. ročník a číslo sešitu. — m. n. minist. nařízení; ř. = říšský zákonník číslo; z. = zemský zákonník číslo; v. = věstník min. spravedlnosti číslo; letopočty z tohoto a minulého století uvedeny jsou dvěma posledními ciframi arab., měsíce pak ciframi římskými.

Nejvyšší soud.
Ve věcech civilních.
Z práva občanského.

§ 33. obč. z. Viz rozh. při čl. 324., 336. obch. z. níže.

§ 91. obč. z. Povinnost manžela k náhradě léčebných útrat manželčiných vůči lékaři jí zvolenému není naprosta. 4 II 19, Rv I 17/19; P. 19: 258.

§ 96. obč. z. Obíratí se otázkou viny neplatnosti manželství nepřísluší obhájci svazu manželského. — Pokračování v manželství (§ 96. obč. z.) znamená pouze pokračovati v tělesném obcování manželů. Je-li tedy jeden z manželů stížen překážkou § 96. obč. z. nemůže býti pokračování v manželství po rozumu § 96. obč. z. 21 I 19, Rv I 31/19; sb. rozh. č. 17, str. 26.

§§ 232. a 784. obč. z. Ohledy na práva nepominutelného dědice zákonem chráněného nejsou v sobě dostatečným důvodem pro odepření pozůstalostního schválení volného prodeje věci do pozůstalostí patřících. 8 I 19, R I 19/18; sb. rozh. č. 1, str. 1.

§ 371. obč. z. a čl. 307. obch. z. Jsou spořitelní knížky papíry majiteli svědčícími? Nabytí spořitelních knížek, odcizených, v dobré víře nebo zástavnímu právu na nich nelze odporovati, nemusí-li se majitel jich zvláště legitimovati. 14 XI 10, Rv II 563/10; Z. B. 19: 357.

§§ 472., 479. obč. z. a §§ 9., 12. kn. z. Ve prospěch nějaké osoby jako břemeno zapsaný zákaz konkurenční (povinnost dočasného vlastníka pozemku, aby nepoužíval dobytého kamene k výrobě hydraulického prostředku spojovacího) jest jako nepravidelná služebnost účinný. 2 X 17, Rv I 298/17; Z. B. 19: 358.

§ 784. obč. z. Viz rozh. při §§ 232. a 784. obč. z. shora.

§ 822. obč. z. Viz rozh. při § 526. cřs. níže.

§ 861. obč. z. Viz rozh. při čl. 337. obch. z. níže.

§§ 870. a nn, 1380., 1431. obč. z. Uznání jako důvod závazku; uznání nároku ze správy již uhaslého jest závazné; nerozhodný jest omyl týkající se trvání tohoto nároku nebo možnost regressu na osobu jinou. 14 V 18, Rv VI 62/18; Z. B. 19: 360.

§ 871. obč. z. Paragraf tento jedná o omylu ve příčině obsahu smlouvy. Týká se hlavní věci. byl-li prodávající v omyl uveden v plošné výměře prohlášením kupcovým, že rozdíl mezi 1 čtver. sáhem a 1 m² jest nepatrný, když žádal cenu dle m² a kupec ji nabídl značnější poměrně za čtver. sáh. 20 XI 17, Rv II 450/17; P. 19: 221.

§§ 878., 1447. a 1295. obč. z. Absolutní a relativní nemožnost plnění. Absolutní nemožnosti nemůže se dovolávati s úspěchem, kdo nabízel svému spolusmluvníku na vyrovnání sporu bytí i jen částečné plnění. — Kdo ujednal smlouvu na dodání zboží již za mimořádných poměrů válečných, nemůže právem namítati, že jest mu plnění její hospodářsky proto nemožno, že opatřovací náklady později i podstatně štouply. 14 I 19, Rv I 8/18; sb. rozh. č. 8, str. 14.

§ 932. obč. z. Z okolnosti, že věc po odhalení vady dále byla zcizena, nelze ještě usuzovati, že se zřekl kupující nároku na zmenšení tržové ceny pro vadnost věci. 21 I 19, Rv I 26/19; sb. rozh. č. 18, str. 25.

— Viz rozh. při čl. 347., 348. obch. z. níže.

§ 964. obč. z. Viz rozh. při »Želez. řád dopr.« § 39. níže.

§ 1116. obč. z. Předčasná výpověď nájemní smlouvy s určitou dobou trvání vyměňná pro případ, že by při devaluaci měny za nájmu nebylo zaplaceno nájemné v takové hodnotě peněžité, jež se rovná měně

dočasně pokleslé tak, aby nedoznalo nájemné ztenčení, jest jen tehdy přípustná, oznámil-li pronajímatel nájemci, že a oč více pro pokles měny požaduje na nájemném. 21 I 19, Rv I 59/19; sb. rozh. č. 18, str. 28.

§ 1151. obč. z. Viz rozh. při »Zák. o ochr. nájemců« § 7. č. 1. níže.

— odst. 2. a § 1152. obč. z. Dohazovači přísluší provise, byl-li kup-
ujednán mezi stranami, jež dohazovač svedl; nevyžaduje se, aby dohazo-
vač sám smlouvu dojednal a neztrácí ji proto, že kupci i jiné předměty
ke koupí se naskytující imenoval. 28 XII 18, Rv I 19/18; Vídeň: Z. B.
19: 269.

— Dohazovač, jemuž bylo svěřeno zprostředkování prodeje nemo-
vitosti, může žádati provisi od prodávatele, přišlo-li ke kupu, jen tehdy,
dal-li mu i tento příslušný rozkaz. 20 V 19, Rv I 143/19; Vídeň; G.H. 19: 186.

§ 1152. obč. z. Viz rozh. při § 1151. obč. z. shora.

§§ 1155., 1168. obč. z. Základní rozdíl mezi smlouvou dohazovačskou
a smlouvou o dílo: Dohazovač nemá nároku na provisi neb odškodné,
byl-li obchod s jinou osobou dojednan, než kterou dohazovač přivedl. I
IV 19, Rv II 96/19; Vídeň; Z. B. 19: 365.

§ 1165. obč. z. Viz rozh. při »zák. o ochr. náj.« § 7. č. 1. níže.

§ 1168. obč. z. Viz rozh. při § 1155. obč. z. shora.

§§ 1233., 1234. a 1235. obč. z. Platnost věna a obvěnění jako statku
vyhrazeného při smluveném společenství statků na případ smrti. Trvání
později poskytnutého práva pobíratí důchody odloučené žijící manželky i
po smrti manželově. 27 XI 17, Rv I 416/17; Z. B. 19: 366.

§ 1295. obč. z. Viz rozh. při čl. 356. obch. z. níže.

§ 1298. obč. z. a §§ 579., 584. odst. 2. črř. Odstoupí-li rozsudí bez
důvodu od svého úřadu, jest ze škody tím vzešlé práv. 7 V 18, Rv I 168/18;
Z. B. 19: 284.

§§ 1332. a 305. obč. z. Směrodatné momenty pro zjištění »obecné
ceny«, již dáti dlužno jako náhradu při poškození způsobeném nedbalostí.
18 XII 17, Rv I 501/17; Z. B. 19: 371.

§ 1380. obč. z. Viz rozh. při § 870. a nn výše.

§ 1420. obč. z. Viz rozh. při čl. 324. a 336. obch. z. níže.

§ 1425. obč. z. Kolise nároku dohazovače na celou provisi s náro-
kem poddohazovače na její část jest dostatečným důvodem pro principála,
aby jí sloužil k soudu. 19 IV 19, Rv II 107/19; Vídeň; Z. B. 19: 373.

§ 1431. obč. z. Viz rozh. při § 870. a nn výše.

§ 1447. obč. z. Viz rozh. při čl. 356. obch. z. a §§ 1295., 1447. obč.
z. níže.

§ 1461. obč. z. Pouze domnělý důvod nabývací nestačí k vydržení
a to ani k mimořádnému vydržení. 21 I 19, Rv I 6/18; sb. rozh. č. 14,
str. 21.

Autor.zák. (26 XII 95, ř 197) § 20. a §§ 34.—37. obč. z. Dle mezi-
národního práva soukromého vrací se právo disposiční ohledně hudebního
díla nakladatelskou smlouvou odevzdaného, avšak ve třech letech nepro-
vozovaného zase k původci; smlouva nakladatelská ujednaná v cizině
mezi tuzemcem a cizozemcem (Němcem) jest nezávazná, vylučuje-li vrá-
cení práva disposičního na autora. 9 IV 18, Rv I 123/18; Z. B. 19: 356.

Ručení dráhy. 5 III 69 ř 27) § 1. Příhodou v dopravě po rozumu
tohoto ustanovení jest též výbuch třaskaviny v hořícím skladišti dráhy,
jímž zraněna neb usmrčena byla osoba k požáru přihlížející. — V tom, že
poškozený ze zvědavosti nebo jiných příčin byl opodál hořícího skladiště
na místě jinak přístupném při požáru divákem, nelze ještě v sobě shledá-

vati jeho spoluzavinění na úrazu. 21 I 18, Rv I 19/19; sb. rozh. čís. 15, str. 22.

Zák. o ochraně nájemců. § 7. č. 1 a §§ 1151. a 1165. obč. z. Vztahuje se ochrana tato na místnosti s parní silou? Ujednána-li byla vedle smlouvy nájemní ohledně dílny i smlouva kupní o dílo ohledně síly parní, nutno celý poměr jednotně posuzovati jako smlouvu nájemní 26 XI 18, Rv I 451/18; G. H. 19: 185.

— § 7. č. 5 (nař. 5 XII 18, č. 83). Zamýšlený sňatek není nutnou potřebou nebo nepoměrně větší újmou ve smyslu § 7. č. 5. nařízení ze dne 5. prosince 1918, č. 83 sb. z. a nař. 11 III 19, Rv II 117/19; P. 19: 230.

— § 7. Prohlášení nájemcovy, že přijme budoucně výpověď bez námitek, není platné a závazné. 2 X 18, Rv II 366/18; P. 19: 230.

§ 7. č. 5. Zamýšlené použití pronajatého bytu k obývání zřízcem pronajímatele není potřebou bytu pro pronajímatele samého. 23 X 18, Rv II 43/18; J. B. 19: 203.

§ 7. č. 5. Pronajímatel má nárok za zákonných podmínek na byt ve svém domě, jenž mu odpovídá a nemusí blíže odůvodňovati, proč právě tento byt žalovanému vypovídá a odmítá byt z nouze. 24 VIII 19, Rv I 219/19; Vídeň; G. H. 19: 196. (Srovnej k tomu článek Dra. Sternberga v Ger. Halle str. 189, ročník 1919 »Eine Fehlleistung des Obersten Gerichtshofes auf dem Gebiete des Mieterschutzes«.)

— § 7. č. 3. Tvoří-li opožděné placení činže pouze jedinou nepořádnost, opoždění mimo to jen nepatrné jest, není důležitým důvodem k výpovědi. 2 IV 19, Rv II 86/19; G. H. 19: 218.

— § 7. č. 5. Ustanovení § 7. odst. 2. č. 5. nařízení ze dne 20. ledna 1918, č. 21. sb. zák. a nař. může se pronajímatel jen tehdy dovolávat s úspěchem, potřebuje-li sám nutně celého o předmětu nájmu, nikoli však i tehdy, potřebuje-li jen poměrně nepatrné jeho části, leda že by v případě tomto nebyl s to, aby ukojil jinak svou nutnou potřebu. 8 I 19, Rv I 13/18; sb. rozh. č. 3. str. 4.

— Pronajetí místností obytných a obchodních ve spojení s propachtováním koncese živnostenské: Byla-li tato dále propachtována osobě jiné, není to důvodem k výpovědi nájmu. 25 II 19, Rv I 63/19; Vídeň; Z. B. 19: 362.

Nař. 18. XII. 18, č. 83, §§ 7., 7a. Na soudní smíry nevztahují se předpisy §§ 7., 7. lit. a nař. ze dne 18. prosince 1918 č. 83 sb. zák. a nař. o obnovení smluv nájemních. Nařízení toto má platnost zákona. 2 V 19, R I 164/19; P. 19: 224.

Zák. 7. XII. 96 ř. 140, §§ 15., 16. (o cestách nezbytných). V řízení o cestu nezbytnou, předepsaném zákonem ze dne 7. července 1896, č. 140 ř. z. jest samostatný rekurs proti opatřením soudu, učiněným v tomto řízení nepřipustný. 5 II 19, R I 29/19; P. 19: 230.

— § 2. odst. 1. K výkladu pojmu »patrná nedbalost« v § 2. odst. 1. zák. o cestách nezbytných. 30 IX 18, R I 160/18; z. s. Praha; P. 19: 263.

Zák. 13 I 14 ř 9, §§ 19., 22. (o statkových úřednicích). Služební poměr ujednaný na dobu války jest služebním poměrem neurčitého trvání a může, a to i za války, výpovědi býti rozvázán. — Odvolal-li zaměstnavatel výpověď pevného poměru služebního tím, že to se zaměstnancem ještě zkusí, nezakládá se tím nový poměr služební na zkoušku, nýbrž obnovuje se za týchž podmínek posavadní poměr služební. — Náhrada za předčasné opuštění služby a bytu (§ 22.) může současně s výpovědí býti nabídnuta. Mezi, přes kterou soudce nesmí jíti, není náhrada nabídnutá zaměstnavatelem, nýbrž náhrada požadovaná zaměstnancem. Uplynula-li v

době, kdy vynesen rozsudek první stolice, již lhůta výpovědní, odpadá výrok o náhradě. 14 I 19, Rv I 1/18; sb. rozh. č. 6., str. 9.

— § 29. č. 7. Viz rozh. při § 27. č. 6 v obch. pom. níže.

Zák. 23 XII 17, ř. 501, § 11. (pojišťovací řád). Prohlásil-li pojišťovatel, že není sice povinen pojištěného odškodnit, že jest však ochoten, aby se vyhnul soudům, vyplatiti mu část odškodného, jest to odepřením plnění, které mu překáží, aby se dovolával předchozího ujednání, že výše plnění, k němuž jest povinen, má býti rozhodčím soudem. — Na základě ujednání takového může pojišťovatel jen tehdy s úspěchem popíratí příslušnost rádných soudů k rozhodování o žalobě na zaplacení odškodného, dal-li již před podáním žaloby jasně na jevo, že plnění v zásadě neodpírá; pozdější uznání žalobního nároku co do důvodu příslušnosti rádných soudů již neručí. 14 I 19, R II 1/19; sb. rozh. č. 5., str. 7.

Cís. nař. 18 III 17 ř. 122. Toto cís. nařízení upravující mzdové a pracovní poměry v podnicích, sloužících k vojenkým účelům, platí bez rozdílu pohlaví pro všechny zaměstnance těchto podniků. 8 I 19, Rv I 11/18; sb. rozh. č. 2., str. 3.

Z práva směnečného, obchodního, společenstevního atd.

Čl. 7., 43. sm. ř. a nař. min. spr. 6 X 53. ř. 200. Dodatečně bez vědomí trasáta na bíanco směnce připsanému domicilu nelze odporovati. 5 VI 17, Rv V 149/17; Z. B. 19 : 384.

Čl. 43. em. ř. Viz rozh. předcházející.

Čl. 81., 82. sm. ř. a nař. min. spr. 6 X 53 ř. 200. Nebylo-li ani vyplnění směnečného blanketu akceptantem podepsaného, ani zažalování směnečné sumy v napřed ustanovený čas umluveno, může blanket dodatečně dle libovůle býti opatřen dnem vydání a splatnosti a směnečná suma v tříleté lhůtě promlčecí býti zažalována. Nerozhoduje, že v čas podpisu oprávněný předseda společnosti v den vydání nebyl více předsedou. 28 V 18, Rv II 258/18; G. H. 19 : 220.

Čl. 82 sm. ř. Viz rozh. předcházející.

Čl. 82 sm. ř. a § 35. ex. ř. Obrany z obchodu, jenž tvoří základ směnce, proti žiratárovi, jenž (neb jeho zástupce) o tom při nabytí směny věděl, jsou přípustné. — Přípustné jest uplatňovati tyto obrany v opoziční žalobě teprv okolnostmi, jež po příkazu směnečným následovaly a účinkovati počaly. 18 IV 16, Rv II 231/16; Z. B. 19 : 387.

Nař. min. spr. 6 X 53 ř. 200. Viz rozhodnutí při čl. 7., 43. a 81., 82. smír. výše.

Čl. 37. obch. z. Předmětem povinnosti ediční po rozumu čl. 37. obch. z. jsou nejen knihy obchodní samé, nýbrž i doložky k nim (faktury). 12 III 18, Rv VIII 14/18; Z. B. 19 : 206.

Čl. 307. obch. z. Viz rozh. při § 371. obč. z. výše.

Čl. 324., 336. obch. z. a §§ 33. a 1420. obč. z. V jaké měně musí dáti náhradu škody tuzemský speditér cizozemskému mandatáři? 16 I 18, Rv III 3/18; Z. B. 19 : 375.

Čl. 337. obch. z. a § 861. obč. z. Podstatný požadavek naznačujícího návrhu prodavatelova a jeho přijetí. 8 V 17, Rv III 85/17; Z. B. 19 : 376.

Čl. 347., 348. obch. z. a § 861. obč. z. Prodal-li kupec zboží výtkované a prodavateli k dispozici dané, avšak odmítnuté, z nouze, má prodavatel nárok na docilený při tom výtěžek nad kupní cenu? 9 IV 18, Rv I 28/18; Z. B. 19 : 377.

Čl. 356. obch. z. a §§ 1295. a 1447. obč. z. Nastala-li po podané žalobě kupcově na plnění nemožnost dodat, není pro změněnou prosbu na náhradu škody směrodatný čl. 356. obch. z., nýbrž §§ 1295. a 1447. obč. z. 4 II 19, Rv I 18/19; Videň; J. B. 19 : 236.

Čl. 380. obch. z. Speditér ručí za ztrátu věci, jež bez svolení a oprávnění svého komitenta dal do uschování podspeditérovi. 24 IX 18, Rv I 324/18; G. H. 19 : 163.

Zák. 6. III. 06, ř. 53, § 32. odst. 4. (společnosti s obm. ruč.). Suspense jednatele společnosti s ruč. obm. dozorčí radou má povahu provisorní a není proto předmětem zápisu do rejstříku, stejně jako jim nejsou opatření dozorčí radou zařízená z toho důvodu dle § 32., odst. 4. z. o společnostech s obm. ruč. 1 IV 19, R I 117/19; Č. S. 19: 4.

Zák. 9. IV. 73, ř. 70, §§ 15., 27. (společenstva s obm. ruč.). Představenstvo společenstva volí všichni členové na valné hromadě. Není přípustno, aby jiné osobě, členu či nečlenu společenstva, uděleno bylo právo jmenovati část členů představenstva. 21 I 19, R I 7/19; sb. rozh. č. 9, str. 16.

Zák. 16. I. 10, ř. 20; § 27. č. 6. (o obchod. pomocnících). Vyjádření obchodního pomocníka před jinými zřízenci o zaměstnavateli učiněné, že ničemu nerozumí, že jen hudlaří, netvoří žádné závažné urážky na cti po rozumu §. 27. č. 6. cit. zák., nebo § 29. č. 7. zák. o statkových úřednících. 1 X 18, Rv VI 122/18; G. H. 19: 198.

Žel. řád dopr. §§ 3., 67., 74., 100. a § 18. mezinár. dohody dopr. Dráha má nárok na doplatek nákladného, když zboží bylo pro překážku v provozu stávající na předepsané cestě, jež dráze a odesílateli byla neznáma, delší cestou pomocnou zasláno. 6 V 19, Rv I 113/19; Vídeň: Z. B. 19: 378.

— **§ 30.** Na dráze jest, aby nezbytně provedla důkaz, že nastal jeden z případů, o nichž § 84. žel. ř. dopr. (čl. 30. mezinárodní dohody) mluví, ve kterých osvožena jest dráha od ručení za ztrátu, úbytek anebo poškození zavazadla. 13 XI 17, Rv V 257/17; J. B. 19: 252.

— **§ 139. a § 964. obč. z.** Při hrubém zavinění personálu ručí dráha neobmezeně za převzaté předměty do uschování. 18 VI 18, Rv II 275/18; J. B. 19: 204.

— Dráha nemůže se dovolávat § 39. žel. ř. dopr., dle něhož jest omezena její povinnost k náhradě na 100 K, při ztrátě uschovaných předmětů, je-li na její straně hrubé zavinění. 16 III 19, Cg II a 295/18; obch. s. Vídeň: G. H. 19: 219.

— **§§ 70., 57.** Pro otázku, zda použito mylné sazby (§ 70. žel. ř. dopr.), rozhodný jest jen obsah nákladního listu, nikoliv skutečná povaha zboží. Tato může po případě míti význam s hlediska § 57. žel. ř. dopr. 14 I 19, Rv I 3/18; sb. rozh. č. 7, str. 12.

— **§§ 73., 76., 88., 95., 97. a 100.** Dráha jest povinna náhradou škody, změnila-li dva různě označené vozy s rozdílnou váhou a opravila-li dotyčné listy nákladní. — Rakouské dráhy státní vstupují jako jednotná osoba do smluv nákladních ohledně obou vozů na ně z různých linií přešlých; rozdíl v času mezi převzetím zboží a listů nákladních jest nerozhodný. 25 II 19, Rv I 39/ 19; Vídeň; Z. B. 19: 382.

— **§§ 75., 79., 84., 86. a 94.** Dráha ručí, i když dodržela lhůtu dodací za delší ležení a opominuté avisování došlého již zboží, jež utrpělo v otevřeném voze škodu. 26 II 18, Rv I 3/18; Z. B. 19: 381.

Mezinárodní dohoda dopr. (14. X. 90, ř. 186. ex 1892, § 18. Viz rozh. při §§ 3., 67., 74., 100. žel. ř. dopr. výše.

Z práva sporného a exekučního.

§ 46. i. n. I zmatečné usnesení o nepřislušnosti soudu víže dle § 46. i. n. každý soud, u něhož později rozepré byla zahájena. 6 II 17, R II 29/17; P. 19: 132.

§§ 53., 56. a 49. č. 1. i. n. Spory mezi spolukutěři nejsou spory horkické, neplatí tudíž pro ně výlučně ustanovení § 53. odst. 2. č. 9. i. n. nýbrž věcně příslušný jest dle § 56. a § 53. odst. 1. a § 49. č. 1. i. n. okresní soud. 27 XI 17, R II 317/17; P. 19: 259.

§§ 6., 562 cřs. Nedostatek zákonného zastoupení na straně vypovídajícího jest i po podání námitek zhojitelný. 4 XII 17, Rv II 440/17; Z. B. 19: 390.

§§ 19., 84., 471. č. 8., 474. cřs. Správný návrh odvolací učiněný vedlejším interventem platí i pro stranu spornou samu, jež učinila nesprávný návrh. 19 IV 19, Rv II 107/19; Vídeň; Z. B. 19: 373.

§ 109. cřs. Odepřel-li adresát přijmouti poštou k doručení určený spis soudní, na němž vážne nezaplacené poštovné, má poštovní orgán předsejiti dle druhé alternativy § 109. cřs. a uložit spis ten u poštovního úřadu. 5 III 18, R II 74/18; J. B. 19: 253.

§ 146. c. ř. s. Hrubé zavinění kancelářské úřednice procesního splnomocněnce musí zastávati strana a není důvodem k povolení uvedení v předešlý stav. ? vr. s. Vídeň, Bc II 135/19; G. H. 19: 199.

§ 235. c. ř. s. Žádá-li se na místě původní prosby, aby bylo uznáno, že nepřisluší žalovanému právo jízdy po pozemku žalujícího, o nález, že mu nepřisluší právo jízdy ve prospěch jiných pozemků jeho po pozemku žalujícího, není to změnou, nýbrž obmezením žaloby. 22 I 19, R II 2/18; sb. rozh. č. 19, str. 32.

§ 477. č. 2. c. ř. s. Viz rozh. při »Haagská konvence« níže.

§§ 498., 503. č. 3. c. ř. s. Zjištění skutkových okolností nebo úsudek? Není odporem se zjištěními soudu prvního, přichází-li soud odvolací na základě zjištěné smlouvy k jinému úsudku. 5 XI 18, Rv I 359/18; Vídeň; Z. B. 19: 392.

§ 503. č. 3. c. ř. s. Ustanovení toto vztahuje se toliko na skutkové předpoklady, nikoli však na domněnky, jež jsou výsledkem zjišťování pravdy. 28 V 18, Rv II 258/18; G. H. 19: 220.

— Viz rozh. při §. 498. c. ř. s. výše.

§ 526. c. ř. s. a § 822. obč. z. (nového znění). Na nové okolnosti a důkazy rekursu uvedené nesmí býti vzat zřetel. — Za kterých předpokladů lze před odevzdáním pozůstalosti vésti exekuci na dědice ohledně předmětů pozůstalostních, jim připadlých. 5 III 18, R II 71/18; G. H. 19: 187.

§ 575. odst. 3. (§ 569.) c. ř. s. Lhůta k nucenému vyklizení se odkládá lhůtou odvolací přes určený den k vyklizení rozsudkem. 20 V 19, R II 80/19; Vídeň; Z. B. 19: 393.

Advokátní řád, § 16. odst. 3. (6. VII. 68, ř. 96). Do odepřeného přidělení bezplatného zástupce jest přípustná stížnost podle analogie §. 16. odst. 3. adv. ř. ze dne 6. července 1868 č. 96 ř. z. na vrchní soud zemský. 12 II 19, R I 25/19; Vídeň; J. B. 19: 237.

Haagská konvence. K použití IV. dohody II. haagské konference mírové: Rozhodnutí soudů moci území obsazující vydaná nejsou zmatečná (§ 477. č. 2. c. ř. s.). 23 IV 19, R I 56/19; Vídeň; J. B. 19: 271.

Nař. ministerstev 9. III. 98, ř. 41. Finanční prokuratura jest povolána toliko jménem státní správy, nikoli však jménem obce vésti soudní exekuci, i když jde o dobytí přírážek obecních i školních. 27 XI 17, R II 319/17; Z. B. 19: 388.

Nař. min. spr. 21. VIII. 16, ř. 208, §§ 3., 9. Rozhodnutí vrchního soudu zemského o tom, že dány jsou podmínky pro připuštění ke zkoušce advokátní, jest směrodatné i pro rozhodnutí výboru advokátní komory o zapšání do seznamu advokátů. 6 V 19, R II 75/19; Vídeň; Z. B. 19: 389.

Exekuční řád. Obec není oprávněna, aby vymáhala soudní exekuci přírážky a příplatky k daním zeměpanským. Vymáhání dávek těch přísluší politickým úřadům. — K nedostatku oprávnění přihlížeti dlužno vždy a kteroukoliv instancí z moci úřední. 27 XI 17, R II 319/17; P. 19: 224.

§ 35. ex. ř. Viz rozh. při čl. 82. sm. ř. výše.

§ 378. ex. ř. Viz rozh. při §. 61. kn. z. níže.

§ 379. odst. 3. ex. ř. K osvědčení, že nárok jest ohrožen, stačí nedostatek majetku ku krytí osvědčeného nároku. 11 III 19, R II 33/19; Vídeň; Z. B. 19: 393.

Cís. nař. 29. VII. 14, č. 178, § 6. Zjišťovací exekuce vnučenou správou obchodu nábytkem proti osobě vojenské dle § 6. cit. nař. cis. jest přípustná. 12 III 18, R II 88/19; P 19 : 228.

Z řízení nesporného, knihovního, konkursního atd.

§§ 114., 98. nesp. pat. Soudu pozůstalostnímu nepřísluší z povinnosti úřední přezkoumávati a opravovati udání obsažená v místopřísežných seznáních jmění, neběží-li o pouhé vady formální. 5 II 18, R II 29/18; P. 19: 131.

§ 158. nesp. pat. Ustanovení fideikomisární substituce jen na to, co zbude po smrti fiduciára, zahrnuje v sobě osvobození od zajištění v §. 158. nesp. pat. předepsaného 6 V 19, R I 167/19; Č. P. 19: 4.

§§ 9., 12. kn. z. Viz rozh. při §§. 472., 479. obč. z. výše.

§ 38. lit. c) kn. z. Záznam práva zástavního dle §. 38. lit. c) kn. z. povoliti dlužno na pouhou žádost úřadů berních; v žádosti té uvésti jest alespoň, proti komu se za záznam žádá a proti komu byl vydán platební rozkaz, na nějž se žádost odvolává. 14 I 19, R I 12/18; sb. rozh. č. 4, str. 7.

§ 61. kn. z. a § 378. ex. ř. Poznámka spornosti jest jen tehdy přípustná, odpírá-li vkladu pro neplatnost žalobou, kdo vkladem tím byl ve svém právu knihovním poškozen. 21 II 19, R I 55/19; P. 19: 262.

Konkursní řád; §§ 1., 60., 150. Nucené vyrovnání za přístupu rukojímího: Nepřípustné jest obmeziti rukojemství na ohlášené pohledávky; rukojímí jest vůči všem věřitelům zavázán. 6 XI 17, Rv II 396/17; Z. B. 19: 394.

— §§ 125. odst. 2. a 176. K vyřízení rekursu do usnesení konkursního komisaře, jimž osobám, jež učinily návrh na zahájení konkursu, uloženo bylo, aby zaplatily útraty vzešlé jich návrhem, jest příslušný vrchní soud zemský a nikoliv soud konkursní (§ 125/2. konk. ř.). 25 VI 18, R III 143/18; J. B. 19: 254.

— § 176. Pořad instancí §em 176. konk. ř. stanovený platí i pro rozpočetní usnesení konkursního komisaře, jimž se rozvrhuje výtěžek docílený v řízení konkursním za zvláštní podstatu dle předpisů práva exekučního. 4 III 19, R I 92/19; Č. P. 19: 4.

Ve věcech trestních.

Z trestního práva hmotného.

§ 68. tr. z. a min. nař. 1. VII. 57, ř. 124, §§ 1. a 3. Pro lesní a hobební službu ochrannou ustanovené osoby dosahují vzetím do přísahy a potvrzením politického úřadu práv §. 68. tr. z. i tehdy, byly-li přes ustanovení §§. 1. a 3. min. nař. ze dne 1. července 1857 č. 124 ř. z. (na př. ač byly již potrestány pro krádež) do přísahy vzaty a to potud, pokud neuzná politický úřad na ztrátu práv těch. 3 V 18, Kr II 321/18; off. 4539.

§ 85. lit. c) tr. z. Poškození věci patřících k předmětům provozu železníc dlužno jen tenkráté podsunouti pod ustanovení §. 85. lit. c) tr. z., mohou-li předměty ty míti vliv na jistotu v provozu železnic. Možnost takového vlivu jest tu, byla-li sít na zavazadla v osobním voze zlomyslně vyříznuta. 26 IV 18, Kr III 28/18; off. 4534.

§ 98. a) tr. z. Vydírání jest tu, když skutečně vykonaným násilím vynuceno bylo dopuštění, stalo-li se toto proti vůli osoby donucené. 20 IV 18, Kr II 60/18; off. 4541.

§ 174. II. lit. c) tr. z. Není tu krádeže na uzavřených věcech (§ 174. II. lit. c) tr. z.), měl-li pachatel sám klíč ve svém uschování. 22 IV 18, Kr I 434/17; off. 4536.

§ 183. tr. z. Zpronevěření lze spáchatí zastavením svěřeného předmětu. Trestnost přivlastnění si věci nevylučuje podle okolností odůvodněná naděje, že bude možno zástavu zase brzo vyplatiti. 8 IV 18, Kr I 78/18; off. 4542.

§§ 185., 186. lit. b) tr. z. Ke skutkové podstatě podílnictví při krádeži se vyžaduje, aby vinník věděl při nabytí monturních kusů prodaných nepřátelskými zajatci, jež byly před zajetím ve vlastnictví nepřátelského státu, o původu věcí trestnímu zákonu se příčícímu. 20 VI 18, Kr I 204/18; off. 4531.

§ 199. lit. a) tr. z. Svědek jest zodpověden podle §. 199. lit. a) tr. z., vypovídá-li před soudem falešně, aby nedoznal svůj vlastní čin trestní, ač by se byl mohl odvoláním na §. 153. tr. ř. z. tísně té vysvoboditi. 5 IV 18, Kr VI 1/18; off. 4538.

— lit. d) tr. z. (§§ 8., 197., 199. d). Městské poukázky na brambory jsou veřejnými listinami, falšování jich tvoří skutkovou podstatu podvodu. 26 I 19, Kr II 325/19; Vídeň; G. H. 19: 199.

§ 279. tr. z. K přečinu podle §. 279. tr. z. nevyžaduje se zlého úmyslu přesahujícího vyzvání více osob ku zprotvění, zvláště v tom směru, že pachatel počítal anebo mohl počítati s tím, že se jeho výzvě vyhoví. Též při vyzvání k činu zákaznému (§ 305. tr. z.) stačí úmysl, aby vyzvání před jinými osobami bylo vysloveno. Úmysl zakázané činy vyvolati se nevyžaduje, stačí možnost, že výzvě se vyhoví. 26 III 18, Kr VIII. 63/17; off. 4535.

§§ 487., 489., 490. tr. z. Obviňování vůči nějaké jiné osobě jest jen tehdy veřejné, má-li jim býti způsobeno rozšiřování (učinění oznámení). Bylo-li slyšenému špatně rozuměno, může to odůvodňovati dobrou víru. Osvozením obviněného nevylučuje, aby urážecí důkaz pravdy provedl. 30 IV 18, Kr VI 64/18; off. 4543.

§ 496. tr. z.; čl. V. zák. 17. XII. 62, ř. 8 ex 63. K »více« osobám v §. 496. tr. z. uvedeným nesmí býti obviněný počítán. Židovská obec náboženská není veřejným úřadem po rozumu čl. V. zák. ze dne 17. prosince 1862 č. 8. z r. 1863, nýbrž jen zákonem uznanou korporací (§ 492. tr. z.). 9 IV 18, Kr II 152/18; off. 4530.

Zák. 24. V. 85, ř. 89; § 1. (o tulácích). Žebrání po rozumu tohoto zákona týče se jen darů pro osobní výživu (almužna). Nespádá sem proto vyžebvání si cigaret pro vlastní spotřebu. 3 IV 18, Kr I 139/18; off. 4537.

Zák. 5. VII. 12, ř. 128; § 67. (branný zákon). Zamýšlí-li se uvedením úřadů v omyl dosíci dočasné dovolené nebo sprostění aktivně sloužící osoby vojenské, není to přečinem podle §. 67. br. z. případ prvý, nýbrž přestupkem podvodu. 17 V 18, Kr II 71/18; off. 4532.

Předražování. (Cís. nař. 21. VIII. 16, ř. 261.) § 18. Nepřípustné jest, aby při skutkové podstatě předražování dle §. 18. cit. nař. cis. byla za příčinou zjištění nákladů obchodních k ceně nákupní připočtena procentuelní přírážka. K výdělku zbytečného překupníka nesmí býti přihlíženo. 4 IV 18, Kr II 39/18; off. 4527.

Zák. 17. XII. 62, ř. 8 ex 63; čl. V. Viz rozh. při §. 496. tr. z. výše.

Z řízení trestního.

§§ 283. a 464. č. 2. tr. ř. Nepřípustné jest, aby odvolací soud změnil trest proto, že vyšly na jevo nové okolnosti polehčující, na odvolání obviněného do do trestu vznesené, když prvý soudec už použil mimořádného práva trest zmírňujícího. 23 IV 18, Kr VI 55/18; off. 4533.